

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Stavrologia Coloniensis

Gelenius, Aegidius

[Coloniae Agrippinae?], [ca. 1636]

Chronologia ærum nosi Mariani Sodalitij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64564](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64564)

rabili morbo consanuit. Accessit hoc notata palam omnibus pestifera contagis inopina depulsio, quæ Maio mense in ipso vrbis Coloniensis corde nata virulentiam suam ad septimanas aliquot fundebat latius. Adeo enim sub ipsa prima supplicatione refrixit penitus, vt infecti tum plerique omnes reualuerint, eoq; ex die neminem virus ad menses aliquot afflarit. Inualuit quoq; fama cum claudi, tum aliorum quorundam miraculosa restitutio, quæ tam confusis mortalium in turbis certius nequirit explorari. Et quia tam fœcundi Sodalitij sub Dolorosæ Matris patrociniò facta est mentio, libet hic breuem eius Chronologiam subtexere.

CHRONOLOGIA ærumnosi Mariani Sodalitij.

ORiginem, primamq; institutionem Dolorosæ Commemorationis Marianæ, repeto ab ætate S. Simeonis vetuli ex primo nascentis Seruatoris anno. Hic enim diuinus Senex, cœlesti afflatus Spiritu, ærumnosæ Deiparæ commemorationem primus instituit, cum animam Virginis gladium pertransituum, ante quidem quam pertransiret,
præ-

prædixit. Sed in Virgine Matre omnia quoque cætera fuerunt maturè priuilegiata. Nondum erant abyssi, & iam ipsa concepta dicitur: nondum concepta erat, & à communis originis macula præseruatur: sic nondû dolorem illum perpessa, cum gaudio etiam pepererat, ac doloris eius tamen cõmemorationem facit instituitq; B. Simeon.

Anno Christi 12. ab ipsa Virgine Matre & B. Ioseph eius sponso, templo Doctorumq; Synodo introducitur ærumnosa commemoratio.

Anno Christi 33. ex Crucis Cathedra, ab ipso Summo Pontifice Christo Iesu, coram Ecclesia ibidem in monte Caluarix congregata, commemoratio ærumnosa auctoritatem accepit à Ioanne Archicancellario in tabulas Euangelij relata. Moxq; idem Ioannes Archigraphus quomodo sub Cruce steterit, totam compatiens Matris historiam diligenter annotauit, posteritatiq; reliquit. *Imago B. M. V. Adiecit Lucas pictor colores, atque vti ærumnosa sub Cruce steterat, mœsto vultu, lugubri habitu, depinxit in tabella quam ca picta modo intra diœcesios Coloniensis ter-*

A 5

minos Grefrad

minos Grefradense asceterium possidet ex dono (vt traditur) Engelberti Comitis Montium, Patris S. Engelberti Archiepiscopi & Martyris.

Circa annum Christi trecentessimum quadragesimum B. Ephræm Syrus, egregium Sermonem edidit de Lamentatione B. M. V. iuxta Crucem stantis.

Apud Nostrates Colonienses dolorosæ quoque Matris commemoratione olim viguisse non ambigo. Quamuis enim Nortmannorum temporibus omnia vastata sunt, & monumenta fere pleraque exciderunt; aliquid tamen innuere videntur verusta nomina B. M. V. in *Notshausen* / id est ærumnarum domo, prout est in diplomatibus S. Annonis, quam hodie B. M. V. in *Isolphtirchen* dicimus. Deinde *Nosberg* / id est mons ærumnarum, & quæ huiusmodi alia in locorum nominibus vestigia supersunt. Præterea ad ærumnosam cōmemorationem trahenda existimo illa templa, quæ quondam ad subleuandas publicas ac priuatas ærumnas à diuersis erecta B. M. V. fuerunt. Tale nimirum inter alia est, quod nunc à doloroso Sodalitio incolitur

tur Marianum Capitolium, extructum ante annos nongentos per B. Plectrudē iniquo diuortio tribulatā. Tale deniq; quod sexcentos & triginta quinque ante annos Otto III. & S. Heribertus inter Italicę expeditionis pericula vouerunt, ac deinde Tuitij ædificatum est in honorem B. M. Virginis. Imo ante annos quadringentos Dolorosæ Matris Christum in sinu gestantis simulachra miraculis claruisse, auctor est Cæsarius Heisterbacensis illustrium miraculorum lib. 7. c. 45. & 46.

Anno 1260. S. Bonauentura floruit auctor dolorosi Officij Mariani.

Ante annos ferme trecentos, anno videlicet 1343. Illustris Domicella Catharina à Gennep sub titulo S. M. Dolorosæ altare Nouesij instituit.

Post, Theodoricus (vt inquit Natalis Regij Cōfraternitatis septem dolorum B. M. V. pag. 4.) Archipræsul Coloniensis circa Domini annum 1423. cum Hussitarum per Bohemiam & Germaniam armata factio, cum supremo nominis Catholici discrimine, de Imperio dimicaret, exclusus omni humana ope, hinc demum rebus inclinatis columnen est mutatus, præcipuas Virginis intemerata erum-

nas, quas ex laboriosa filij vita morteq; cepisset, à Clero populoq; coli religiosius iubet, Ecclesiarum choris festum pronunciat, feriam sextam post Dominicam Iubilate, per vniuersam diocesin, qua solenni ritu totiusq; Officij accommodato ad id genere celebratur. Consilio perquam secundo, quando reddita sibi tranquillitate Imperium Romanum, perduellium mox subactam proteruiam, exusti Hæresiarchæ ipsius cineribus consepultam vidit, &

Erronem fatuum simul Hæssum credidit orbis,
Ipsius in fumum, vt vidit abire caput.

Anno 1517. Leo Pontifex ad preces Caroli V. Sodalitium ærumnosum à Philippo Caroli patre fundatum maximis indulgentiis donauit.

Anno 1633. FERDINANDVS Bauarus Archiepiscopus & Princeps Elector Coloniensis, Fraternitatis Dolorosæ restaurator, per omnes Diœceses suas ærumnosam Marianam commemorationem cœpit propagare, eidemq; ab Urbano Pontifice magnum indulgentiarum thesaurum impetrauit.

II. III. ✠